

สิทธิและหน้าที่ของลูกจ้างและนายจ้าง

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ปีพุทธศักราช 2541

หมวด 2 การใช้แรงงานทั่วไป

* เวลาทำงาน

- * ไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน และ 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- * งานอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน และ 42 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- * หากฝ่าฝืนมีโทษตามมาตรา 145 ปรับไม่เกิน 50,000 บาท

* เวลาพัก

- * ในวันที่มีการทำงาน ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีเวลาพักติดต่อกันไม่น้อยกว่าวันละ 1 ชั่วโมง ภายในชั่วโมงแรกของการทำงาน
- * นายจ้างและลูกจ้างจะตกลงกันล่วงหน้าให้มีเวลาพักน้อยกว่าครั้งละ 1 ชั่วโมงก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าครั้งละ 20 นาที และเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าวันละ 1 ชั่วโมง
- * กรณีงานในหน้าที่มีลักษณะต้องทำติดต่อกันไป หรือเป็นงานฉุกเฉิน โดยจะหยุดเสียมิได้ นายจ้างจะไม่จัดเวลาพักให้ลูกจ้างก็ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง

* การทำงานล่วงเวลา

- * ห้ามมิให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุด เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานต้องทำติดต่อกันไป ถ้าหยุดจะเสียหายแก่งาน
- * ถ้าฝ่าฝืนมีโทษตามมาตรา 144 จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

* วันหยุดประจำสัปดาห์

- * นายจ้างจะต้องจัดให้ลูกจ้างมีวันหยุดประจำสัปดาห์ สัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า 1 วัน
- * นายจ้างและลูกจ้างอาจตกลงกันล่วงหน้ากำหนดให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์วันใดก็ได้
- * ถ้าฝ่าฝืนมีโทษตามมาตรา 146 ปรับไม่เกิน 20,000 บาท

* วันหยุดตามประเพณี

- * ให้นายจ้างประกาศวันหยุดตามประเพณี 1 ปี ไม่น้อยกว่า 13 วัน โดยรวมวันแรงงานแห่งชาติ (1 พฤษภาคม)
- * ในกรณีวันหยุดตามประเพณีตรงกับวันหยุดประจำสัปดาห์ของลูกจ้าง ให้ลูกจ้างหยุดชดเชยวันหยุดตามประเพณีวันถัดไป และลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุดตามประเพณี

* วันหยุดพักผ่อนประจำปี

- * ลูกจ้างทำงานติดต่อกันมาแล้วครบ 1 ปี มีสิทธิลาพักผ่อนประจำปีได้ปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 6 วันทำงาน
- * ถ้าลูกจ้างทำงานไม่ครบ 1 ปี จะให้หยุดตามส่วนก็ได้
- * การกำหนดวันหยุด ให้นายจ้างเป็นผู้กำหนดวันหยุดพักผ่อนประจำปีให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้า หรือกำหนดตามที่ตกลงกัน

* สิทธิการลาป่วย

- * ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง โดยได้รับค่าจ้างตามปกติปีหนึ่งไม่เกิน 30 วันทำงาน
- * การลาป่วยตั้งแต่ 3 วันทำงานขึ้นไป นายจ้างอาจขอให้ลูกจ้างแสดงใบรับรองของแพทย์แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งหรือของสถานพยาบาลของทางราชการ

* สิทธิการลากิจ

- * ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นได้ตามข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน

* สิทธิลาคลอด, ลาเพื่อทำหมัน, ลาเพื่อรับราชการทหาร, ลาเพื่อฝึกอบรม เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

หมวด 5 ค่าจ้าง

- * เป็นเงินที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันจ่ายเป็นค่าตอบแทนในการทำงานตามสัญญาจ้างสำหรับระยะเวลาการทำงานปกติ
- * ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าจ้างไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
- * ถ้าไม่มีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่ใดให้ถือว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ พื้นฐานเป็นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของท้องที่นั้น

หมวด 9 การควบคุม

หลักฐานการทำงาน

- * นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน เป็นภาษาไทย ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้าง และ ส่งสำเนาให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

- * ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ต้องระบุเรื่องต่างๆ ดังนี้ วันทำงาน เวลาทำงานปกติ เวลาพัก วันหยุด และหลักเกณฑ์การหยุด หลักเกณฑ์การทำงานล่วงเวลา และการทำงานในวันหยุด วันและสถานที่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดวันลา และหลักเกณฑ์การลา วินัยและโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการเลิกจ้าง
- * ทะเบียนลูกจ้างต้องมีชื่อ เพศ สัญชาติ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ปัจจุบัน วันเริ่มจ้าง ตำแหน่ง หรืองานในหน้าที่ อัตราค่าจ้าง และประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างและวันสิ้นสุดการจ้าง
- * เอกสารเกี่ยวกับการคำนวณค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ต้องระบุวันเวลาทำงาน ผลงานที่ทำให้การจ้างตามผลงาน และจำนวนเงินที่จ่าย โดยมีลายมือชื่อลูกจ้างผู้รับเงิน

การร้องทุกข์ของลูกจ้าง

- * ลูกจ้างเรียกร้องสิทธิของตนอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนกฎหมายแรงงาน ของนายจ้างได้โดย
- * ลูกจ้างนำคดีไปฟ้องศาลแรงงาน
- * ลูกจ้างยื่นคำร้องทุกข์ต่อพนักงานตรวจแรงงาน

บทกำหนดโทษ

- * กฎหมายคุ้มครองแรงงาน เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษทางอาญา
- * นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
 - ขั้นต่ำปรับไม่เกิน 5,000 บาท
 - จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- * การฝ่าฝืนกฎหมาย
 - อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบปรับสำหรับความผิดที่เกิดขึ้นใน กรุงเทพฯ
 - ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจเปรียบเทียบปรับสำหรับความผิด ที่เกิดขึ้นภายในจังหวัด
 - ชำระค่าปรับภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลคดี คดีอาญา เป็นอันเลิกกัน
 - ถ้าไม่ยอมเปรียบเทียบปรับหรือไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนด พนักงานสอบสวน (ตำรวจ) จะดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป